

Rapportage ecologisch flitsonderzoek

Voormalige meelfabriek + woning Wekerom

Eco-line

Ecologisch Onderzoek en -Advies
Frambozengarde 1
3992 KC Houten

1 Inhoud

1	Inhoud	2
2	Opdracht onderzoek	3
3	Locatie	3
4	Methode	5
5	Resultaat	7
5.1	Fauna	7
5.2	Flora	7
6	Conclusie	8
7	Aanbeveling	8
8	Bijlagen	10
8.1	Uit het vleermuisprotocol!	10
9	Literatuur	11

Voorliggend onderzoek is uitgevoerd door Eco-line.

Ecologisch adviesbureau Eco-line is opgericht door bioloog M.C.J. van Leeuwen.

Eco-line is gevestigd op Frambozengarde 1 te Houten en is al ruim 20 jaar actief in de branche Ingenieurs en overig technisch ontwerp- en advies.

Eco-line is een pragmatisch bureau dat streeft naar integer onderzoek en mede door ervaring als wetenschapsjournalist naar korte en bondige, ter zake doende verslaglegging zonder taalkundige 'wolligheid'.

Voor wie geïnteresseerd is in achterliggende wetsartikelen en procedures verwijs ik graag naar internet.

Het bedrijf is bij de kamer van koophandel geregistreerd onder KvK nummer 30210632.

Foto omslag:

Vooraanzicht graansilo, vanaf de rotonde.

(M. van Leeuwen, 19-11-2020)

2 Opdracht onderzoek en ecologisch advies

Op verzoek van de heer H. Burgers van architectenbureau DBL, Meulunterseweg 34 6741 HN te Lunteren onderzocht ik op 19 november 2020 als ecooog de voormalige meelfabriek met silo en het oude pand van de Welkoop aan de Edeseweg te Wekerom, alsmede de ernaast gelegen woning aan de noordwestkant.

Het onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van aan te vragen sloop/bouwvergunningen. Ook de erfflora en -fauna zijn in deze beoordeling meegenomen. De opdrachtgever onderstreept het streven naar het behoud van de aanwezige natuurwaarden en laat zich derhalve zorgvuldig in een vroeg stadium ecologisch adviseren. Voorliggend verzoek om ecologisch advies illustreert dit.

Doel van het hier beschreven onderzoek is een indruk te geven van het mogelijke gebruik van de betreffende opstallen door beschermde dieren zoals bijvoorbeeld vogels (uilen), vleermuizen en/of marterachtigen. Het gekoppelde ecologisch advies is bedoeld om in de nieuwe situatie zo veel mogelijk kansen voor natuurinclusief bouwen te creëren en om proactief vleermuiskasten te plaatsen, voorafgaande aan de ingreep.

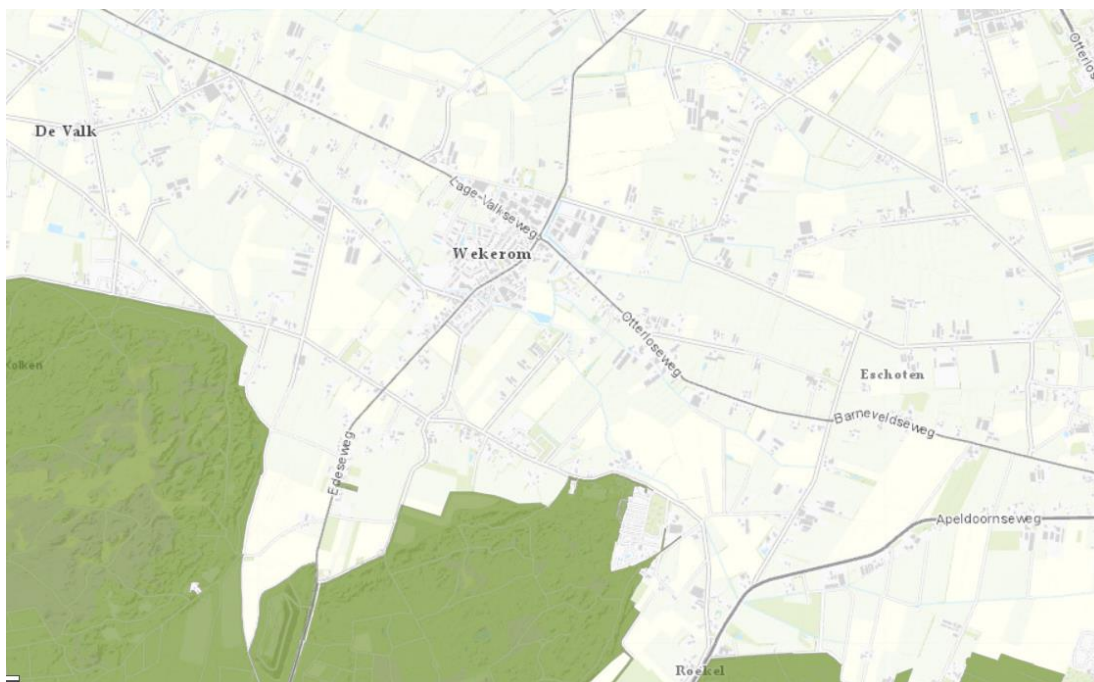
3 Locatie

Het betreft de opstallen aan de Edeseweg te Wekerom. De voormalige meelfabriek met silo en het oude pand van de Welkoop, alsmede de ernaast gelegen woning aan de noordwestkant. Deze opstallen bevinden zich in het hart van de bebouwde kom van Wekerom.

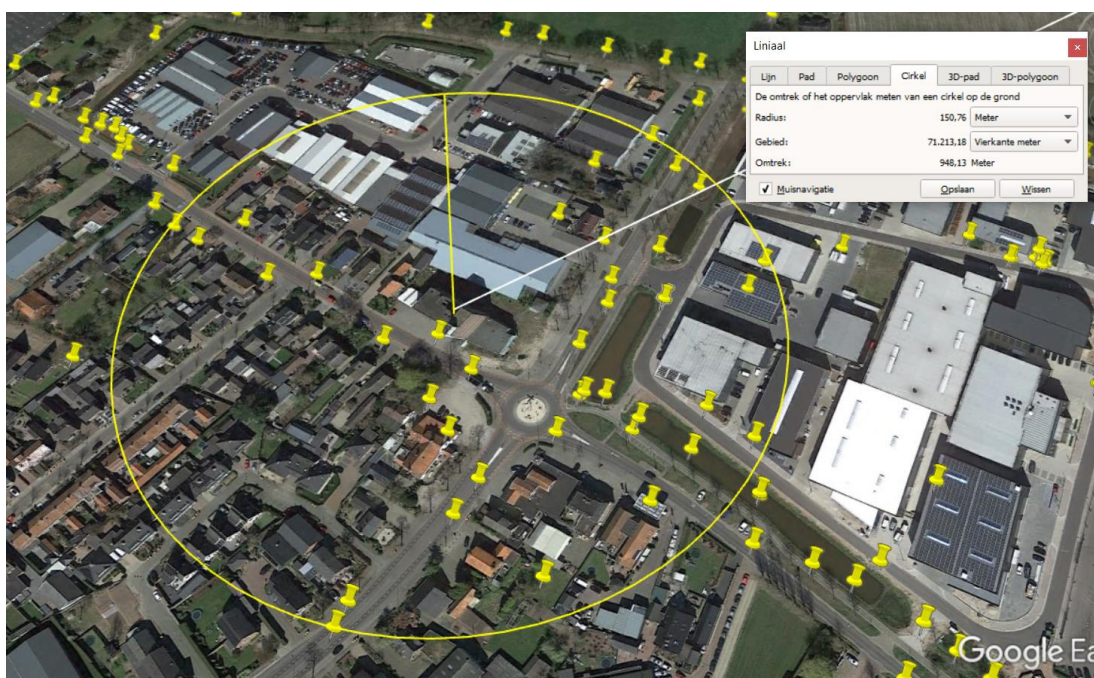

Binnen de rode contouren de onderzochte opstallen. (Google earth)

Wet natuurbescherming en NNN zijn hier **niet van toepassing** omdat het plangebied is gelegen buiten de begrenzing van het NNN en Natura 2000-gebied, en deze relaties hoeven dus niet nader te worden beschouwd.

Kaart van NNN gebied in groen. (Bron: Provincie Gelderland)

Gegevens van de Nationale databank. De gele cirkel is het zoekgebied met een radius van 150 meter vanaf de silo. (Google earth). Alle gemarkeerde plaatsen zijn op soortsniveau bekeken.

4 Methode

Vorbereidend is er een grondig bureau-onderzoek uitgevoerd op basis van de gegevens van de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF). Daarbij is gekeken of er bijzondere soorten aanwezig kunnen zijn die extra aandacht verdienen.

Het betreft de gegevens uit atlasblok 177 – 458 van de Topografische Inventarisatieatlas voor de Flora en Fauna van Nederland, VOFF 2007.

Daarnaast is er op 19 november 2020 bij daglicht een onderzoek uitgevoerd waarbij beide opstallen fysiek zijn bezocht en uitgebreid visueel onderzocht op de aanwezigheid van, of sporen van, (beschermde) dieren en planten. Daarbij is ook gebruik gemaakt van optische apparatuur zoals Zeiss verrekijker (10 x 40) en telescoop (20-60 x 80), en Canon EOS 5D mark IV camera.

NB! Het bovenste deel van de silo en de zolderetage van de fabriekshal zijn niet langer toegankelijk zonder wezenlijk fysiek gevaar van instorten, of losbreken van geroepte stalen ladders en trappen. In de tuin liggen al zonweringen en een stalen deur die klaarblijkelijk zijn uitgewaaid vanaf de 2^e verdieping en losse stukken beton/steen.

De gebouwen zijn mede beoordeeld op de kennis aangaande het herkennen van potentiële vleermuiswaarden zoals gedoceerd door de zoogdiervereniging - Korsten, Erik, H. Limpens & Regelink; Zoogdiervereniging, Nijmegen 2010 alsmede op expert opinion!. Zie ook bijlage.

Bouwkundige basisinformatie is verkregen van de opdrachtgever. Dit komt voor de voormalige meelfabriek vooral neer op het gegeven dat de muren van massief gestort beton zijn en er zich dus nergens spouw in de muren bevindt. Voor de woning geldt dit niet. Heir is gekeken naar in- en uitvliegopeningen, gekenmerkt door vettige verkleuringen en al-dan-niet verstopt zijn met spinrag of andere verstoppingen.

Binnenruimte van het kantoren-deel van de fabriek. Voorheen ook Welkoop winkel. (M. van Leeuwen, 19-11-2020)

Ruimte onder de eigenlijke silo. Veel resten van gebruik door stadduiven, inclusief enkele kadavers.

Dak van de afstort! Door het gat kunnen vogels in- en uitvliegen. Het stalen profieldak, zonder isolatie biedt geen onderkomen voor dieren en zou 's-zomers ook te heet worden..

5 Resultaat

5.1 Fauna

Het is evident uit zowel het bureau-onderzoek als het flitsonderzoek ter plaatse dat er geen beschermde dieren in de voormalige meelfabriek huizen. Er werden dan ook geen sporen gevonden behalve van 'stadsduiven' die zowel levend als dood overtuigend aanwezig waren evenals overblijfselen van een Bruine rat (*R. norvegicus*).

Het is echter wel denkbaar dat vleermuizen de fabriekshal gebruiken als foerageergebied. Daarom is toch overeengekomen dat, voorafgaande aan de sloop, er 2-3 vleermuiskasten worden geplaatst.

Het 'kantoordeel' van de onderzochte ruimtes is weliswaar door vandalen bezocht, maar desondanks toch nog relatief schoon waardoor het speuren naar sporen goed te doen was. In de vensterbanken lagen de gebruikelijke dode insecten, vooral vliegen en enkele nachtvlinders. Maar geen afgebeten vlindervleugels die zo kenmerkend zijn voor vleermuisprooien.

Hetzelfde bleek in het woonhuis het geval te zijn. De zolder van het woonhuis is geheel afgetimmerd. De zolder zelf is goed schoon. Daardoor zouden eventuele sporen als keutels en andere prooiresten duidelijk zichtbaar zijn.

Ervaring leert dat dit soort leegstaande industriële complexen nogal eens door uilen, met name kerkuil (*T. Alba*), bezet plachten te worden en daar werd dan ook extra aandacht aan besteed. Er werden echter géén sporen van aangetroffen.

Het woonhuis verdiende wel nadere aandacht maar ondanks de in de NDFF-gegevens gerapporteerde activiteit van dwergvleermuizen (*P. pipistrellus*) en in de bebouwde kom van Wekerom kon er op geen enkele wijze een koppeling met de woning worden vastgesteld. De constructie van het huis is dusdanig dat daar op basis van expertise de kans op gebruik door beschermde dieren zo goed als uitgesloten kan worden. Er zijn nergens sporen van gebruik, ook niet door bijvoorbeeld huismussen.

Kieren bij de afdichting van de dakgoten zijn erg klein en tonen ook geen sporen van bewoning, stootvoegen zijn schoon.

Er zijn geen oude huismusnesten aangetroffen en er is ook geen recente activiteit van huismussen geconstateert. Idem voor zwaluwen, merels en winterkoninkjes.

Hieruit blijkt dat er geen (frequent) gebruik van betreffende ruimtes wordt gemaakt door dieren. Nergens zijn sporen, prooiresten, dan wel uitwerpselen aangetroffen van beschermde diersoorten.

5.2 Flora

Het najaar is niet geschikt voor floristisch veldonderzoek, maar uit de flora-gegevens van de NDFF komen geen beschermde planten naar voren binnen het hier besproken onderzoeksgebied.

De fabriekshal. (M.van Leeuwen, 19-11-2020)

6 Conclusie

Er werden géén beschermde dier- of plantensoorten, noch sporen daarvan, aangetoond in de opstallen of op het erf en tuin.

Op basis van deze bevindingen zijn er vanuit de Wet Natuurbescherming (januari 2017) op dit moment géén belemmeringen voor de geplande werkzaamheden.

7 Aanbeveling

Als blijk van goede wil, en omdat niet alle ruimtes meer toegankelijk zijn voor nader onderzoek, is het plaatsen van enkele (2-3) vleermuiskasten overeengekomen, voorafgaande aan de sloop. Dit kan de biodiversiteit op het erf versterken. De vraag naar mitigatie voor vleermuizen (hoewel strikt genomen niet nodig) wordt daarmee ondervangen.

Tevens gaf de opdrachtgever aan open te staan voor 'natuurinclusief' bouwen bij de nieuwbouw. Graag wijs ik daarom op de publicatie van Stichting Bouwresearch; 'Natuurvoorzieningen aan Gebouwen', Rotterdam, maart 1999. Mogelijk wat gedateerd, maar prima voor de beeldvorming.

In nieuwbouw zijn voorzieningen te treffen voor vleermuizen, maar ook voor bijvoorbeeld huismussen en zeker gezien de geplande hoogbouw zou deze zeer geschikt gemaakt kunnen worden, in ieder geval voor gierzwaluwen (*A. apus*) maar zeker ook voor de slechtvalk! (*F. peregrinus*). Slechtvalken broeden vrijwel uitsluitend op het hoogste gebouwen in de regio. Eco-line heeft ervaring met dergelijke projecten en doet ook onderzoek naar de effecten van genomen maatregelen.

NB: Vanuit de algemene zorgplicht ten aanzien van wilde fauna dient bij de werkzaamheden rekening te worden gehouden met mogelijk toch voorkomende dieren.
Verplaatsing van dieren is gebonden aan ontheffingen en dient door een ecologisch bureau te worden uitgevoerd.

Drs. M.C.J. van Leeuwen,

Eco-line

Houten, 6 december 2020

Eco-line@hetnet.nl

8 Bijlagen

8.1 Uit het vleermuisprotocol

Paragraaf - Gebouwen

- a. Biedt het gebouw of bieden de gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?. Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.
- b. Zijn er sporen van aanwezigheid, poepvlekken, keutels, vraatresten, bruinverkleuring langs de rand van invliegopeningen en dergelijke? Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen.
- c. Mogelijk foerageergebied?^[SEP]Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen.
- d. Zijn er lange, mogelijk in het duister liggende, muren aanwezig? Nader onderzoek naar gebiedsfuncties vlieg- en/of migratieroutes.
- e. bij hoogbouw is een aandachtspunt voor paarverblijfplaatsen voor tweekleurige vleermuis

9 Literatuur

Amfibieëngids van Europa	Nollert, A. en C. Nollert	Tirion, Baarn, 2001
Atlas van de Nederlandse zoogdieren	Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J. B. M. Thissen,	KNNV Utrecht, 3 ^e druk 1992
Atlas van Nederlandse vleermuizen	Limpens, H. J. G. A., K. Mostert & W. Bongers,	KNNV Utrecht 1997
Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland; basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst;	Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.P.M. Witte & D. Bal,	Gorteria 26 (4): 85-208. 2000.
Reader Cursus herkennen van potentiële vleermuiswaarden	Korsten, Erik, H. Limpens & Rege-link	Zoogdierverseniging, Nijmegen 2010
De Nieuwe Vlinderdids	Tolman & Lewington,	Tirion, Baarn 1994
De Orchideeën van Nederland	Kreuz & Dekker	Sechel & Kreuz, Landgraaf 2000
Flora van de Lage Landen	J. Marijnissen,	Tirion, Baarn 2000
Habitattypen	Janssen, J. en Schaminee, J.	KNNV, Utrecht 2003
Handboek Natuurdoeltypen	Bal, D., H.M. Beije, M. Fellingier, R. Haveman, et al.,	Ministerie van LNV, 's-Gravenhage 2001
Handleiding broedbiologisch onderzoek Steenuil.	Van Harxen, R. & Stroeken, P.	STONE steenuilen overleg Nederland, Heiloo, 2011.
Handleiding Ecologisch Onderzoek, onderdeel flora en fauna;	Provincie Utrecht,	Provincie Utrecht, 2002.
Herkenning van Nederlandse vleermuissoorten	H. Limpens & H. Hollander	Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming 2001
Meerjarenprogramma Uitvoering Soortenbeleid 2000-2004	Ministerie van LNV	Ministerie van LNV, 's-Gravenhage, 2000.
Natuurvoorzieningen aan Gebouwen	Stichting Bouwresearch	Rotterdam , maart 1999
Rode lijst van bedreigde en kwetsbare zoogdieren in Nederland;	Lina, P. H. C. & G. van Ommering,	1994
Rode Lijst van de Nederlandse Broedvogels;	Vogelbescherming, en anderen,	Tirion, Baarn 2005
Soorten van de Habitatrichtlijn	Janssen, J. en Schaminee, J.	KNNV, Utrecht 2004
Sprinkhanen en Krekels, Veldgids;	Kleukers, R. en R. Krekels	KNNV Utrecht 2004
Topografische Inventarisatieatlas voor Flora en Fauna van Nederland	Huigen, P. en Vogel, R.	Vogelbescherming, Zeist 2007
Veerkracht. Hoe de kerkuil terugkeerde in Midden-Nederland	Marc van Leeuwen et al	Werkgroep Kerkuil Utrecht en West Betuwe, Houten 2012
Veldgids Nederlandse Flora;	Henk Eggelte,	KNNV, Utrecht 2000
Veldgids Europese Zoogdieren	Peter Twisk et. Al.	KNNV, Zeist 2010
Vleermuizen in en om het Huis		Stichting LB Gelderland –VZZ
Vlinders en Rupsen;	Thomas Ruckstuhl,	Tirion, Baarn 1995
Vogels van Europa;	Lars Jonsson,	Thieme, Baarn 1994
Waarnemen en Herkennen van Amfibieën en Reptielen in het Veld;	Lenders et. Al.,	RAVON, Nijmegen 1993